

Udar neke frizerke s Ptuja

Po farmacevtki **Katarini Ravnikar**, ki ji je ljubljanski župan **Zoran Janković** zrihtal službo za nedoločen čas, ona pa njemu telesne radosti in to po oceni državnih tožilcev vsaj dvakrat, je sodstvo ta teden politike in tožilce znova stuširalo s hladno realnostjo ob milijonskem premoženju frizerke s Ptuja **Vlaste Mrčinko**. Denarja ljudem ni mogoče kar tako po domače zaplenjati, so odločili. Nismo v prejšnjem sistemu. Treba je kaj dokazati. Denimo, kakšno kršitev zakona. In to na pošten način na neodvisnem sodišču in ne kar po domače za daljno preteklost, ko zakon o zaplenjanju še ni obstajal.

Ko so zakoni le kulisa

Postopek proti županu Jankoviću zaradi nežnejšega spola v službenem času je padel, ker tožilstvo dve leti po koncu prisluškovanj, v katerih je naletelo na žgečkljiva dogovarjanja o službi za seks, pozabilo sprožiti kazenski postopek in so morali zato posnetke uničiti. Da to morajo, če zamudijo rok, že dolgo določa zakon, katerega namen je preprečiti zlorabe podatkov zbranih s tajnimi prisluškovanji in podobnimi obveščevalnimi metodami. Ali so zamudili namerno, bo ostala dilema. Bolj desni mediji, denimo Reporter, ki ga vodi Silvester Šurla, so v preteklosti opozarjali, da se pri Jankoviću stvari odvijajo čudno počasi.

Zdaj pa je ustavno sodišče na predlog frizerke s Ptuja **Vlaste Mrčinko** ambicioznim levim politikom in njihovim tožilcem razveljavilo še, da lahko obtoženim kaznivih dejanj in njihovim svojcem zaplenijo premoženje brez dokazovanj, da ta denar izvira iz kriminalnih dejanj iz desetletij preden je zakon to možnost sploh določil. Tak zakon je na predlog poslancev Zares, LDS, SD, in Desus uzakonil DZ leta 2011, ko

je bila koalicija **Boruta Pahorja** že razsuta. Razširitev retroaktivnosti iz nekaj let na obdobje vse od nastajanja države leta 1990, je kot dopolnilo takrat predlagala opozicijska SDS, češ da bo s tem mogoče stopiti na prste vsem, ki so se okoristili v tranziciji in ne le nekaterim. Ko je pozneje z vetom te novosti ustavil državni svet, so svetnikom politiki iz leve, denimo **Dušan Kumer** in takrat pravosodni minister **Aleš Zalar**, očitali celo, da ogrožajo boj proti tajkunom.

Boj proti tajkunom, ki niso naši

Največjim tajkunom, bančnikom in politikom nad njimi, ki so jih ustvarili, se s tem zakonom po letu 2011 seveda za nazaj ni skrivil niti las. Z nekaj izjemami, ki so bile v politični nemilosti. Obratno, zanje so v času vlade **Alenke Bratušek** poskrbeli z nalitjem stotin milijonov evrov s hitro sanacijo za skupnost povsem nepomembnih tajkunskih Probanke in Factor banke. Ki sta bili pa skrajno pomembni za levico. Pozneje so sanirali še velike državne banke, a – glede na velikost in njihov pomen – z manjšimi zneski. Ko je ustavno sodišče zdaj, ker krši ustavno prepoved povratne veljave zakonov, razveljavilo možnost, da kar tožilci odločajo o zasegih premoženja za daleč nazaj brez dokazovanja kriminalnega izvora, pa smo iz medijskih reakcij izvedeli, kaj je bil pravi cilj zakona. Spletna omrežja so bila namreč zasuta s sporočili levičarskih aktivistov in tudi novinarjev, da je ustavno sodišče (spet) rešilo **Janeza Janšo**. Za levičarje Janša vedno vsega kriv in na tak ali drugačen način tudi v ozadju vsega, težava pa je, ker zmaguje na volitvah.

Trditev, da je v ozadju reševanje Janše, je vsebovala zanimive nelogičnosti. Večino ustavnih sodnikov so zadnja leta izvolili levosredinski poslanci in to večino odseva sestava ustavnega sodišča. Da bi nazorsko bolj levi ustavni sodniki reševali Janšo, je trapasta zamisel, ki je ni mogoče prodati niti zelo naivni levi publiko. Ali pač? Dodatno zanimiva postane, ker je

razveljavljen člen predlagala SDS, leva večina pa le potrdila. Nazorsko pretežno levosredinski sodniki so z razveljavitvijo člena, ki ga je predlagala SDS, reševali Janšo, so vam prodajali. A za nelogičnostmi se skriva racionalno bistvo: levica je ta zakon, ki je bil uzakonjen kot protitajkunski, tudi s pomočjo svojih medijev in novinarjev, dejansko uporabljala za diskreditiranje opozicijskih politikov. Ne prvič.

Pri Janši se jim to pravno ni najbolj izšlo. Čeprav je podobne finte – a na še bolj brutalen način, da obtoženi še pravice odgovora niso dobili – uporabil že **Goran Klemenčič** v komisiji za preprečevanje korupcije, ki je na ta način dosegel padec druge Janševe vlade. Ta padec pa je bil nujen, da je levica lahko na hitro sanirala stomilijonski luknji Probanke in Factor banke. Primer, ko se je zlorabljala zdaj razveljavljena ureditev, je bil bolj **Franc Kangler**, ki je v Mariboru moral dokazovati izvor svojega starega traktorja. Traktor nekdanjega kriminalista, poslanca in župana je bil v državi nekaj časa medijsko večja tema kot to, da je leva vlada v drugo za krepko manjši znesek kot prvič prodala celoten Mercator zbankrotiranemu hrvaškemu tajkunu **Ivici Todoriju**, dejansko pa ruskim bankirjem v ozadju. Ukvarjali smo se s popolnimi nepomembnostmi ob eksploziji supernove. Zakaj omenjam Mercator?

Ker je bil ob njem velik kraval, ko je prva vlada Janeza Janše onemogočila Jankoviću poskus balkanske privatizacije tega največjega trgovca v državi. Balkanska je privatizacija, ko lastniki največjih državnih podjetij s pomočjo omrežja državnih in tajkunskih bank nenadoma postanejo kar direktorji, ki so jih je na vrh teh podjetij pred tem postavili politiki, v Jankovićeve primeru **Anton Rop**. Če jim spodleti, pa vse skupaj pozneje prodajo nekam na Balkan. Možna je tudi kombinacija. Janković, ki so ga državni skladi z vrha Mercatorja odstavili v času prve Janševe vlade, je pozneje zgradil velik stadion, skoraj brez denarja, šlo je na pogon

bančnih posojil in pozneje bančne luknje, zbankrotirani del za trgovski center, ki smo ga tam vsi plačali, pa je končal pri poslovnem z Balkana.

Kaj je pomembno, ko niso volivci?

V ozadju je vzorec. Ko so z leve počeli kapitalne neumnosti in posledično razprodajali največja podjetja tujcem, so domačim medijem in javnosti podtaknili bedaste dileme o Kanglerjevem starem traktorju in nevarnih frizerkah s Ptuja, ki so največji problem, v rezervi pa je bil obračun še z Janšo, če ga ne bi dotolkli že z drugimi sredstvi, denimo Goranom Klemenčičem in **Brankom Maslešo**. Kar jim po rezultatu zadnjih volitev že spet ni uspelo.

Dogajanje širše gledano ni novost in ne presenetljivo. Zloraba zakonov, državnih institucij in tudi medijev je bil način spopada za oblast že v socializmu in v tem ima levica veliko izkušenj. Vzorec se le prenaša. V državah na vzhodu Evrope, kjer so komunistične stranke ukinile volitve, o vladanju niso odločali ljudje. Nadvse pomembno je bilo zato obvladovati ključne državne institucije, s katerimi je bilo mogoče onemogočiti tekmece. Tajna in običajna policija, tožilci, sodišča in mediji so bili in se še vedno sredstvo, da se znebiš tekmecev. Nekoč tudi čisto fizično.

Da je bil cilj zdaj razveljavljene določbe zakona preganjanje tajkunov ali kriminalcev, je bila kulisa. In kuliso je politikom ustavno sodišče odpravili. To pa ne pomeni, da kriminalcev država ne more preganjati in ujeti, kar je bil še eden od glasnih medijskih odzivov na sodbo ustavnega sodišča ta teden. To je laž. Kot je izmišljotina, da pri farmacevтки sodnega postopka ni bilo mogoče sprožiti v dveh letih. Seveda je kriminalce mogoče preganjati in jim odvzeti tudi nezakonito pridobljeno premoženje ali privilegije. Le da jim je krivdo treba dokazati na sodišču v poštenem postopku. In pri veljavi pravil za nazaj ni dobro pretiravati.

Kjer politiki s pravniki, ki delajo zanje, ubirajo drugačne poti, zakone in oblast pa namesto za utrjevanje poštenja zlorabljaajo za obračunavanje s tekmeci, jih na sodišču sesuje najprej farmacevtka, potem pa še frizerka s Ptuja.

*Fotografija avtorja je delo **Polone Avanzo***